

افزایش ۶۰۰ درصدی تجارت کشورهای عربی با اسرائیل در ۵ سال

وقتی غیرتی در کار نیست

عصر سه‌شنبه ۱۸ شهریور چنگنده‌های رژیم صهیونیستی ضمن تجاوز به حریم هوایی قطر، اهدافی در شهر دوحه پایتخت این کشور را بمباران کردند. هدف تجاوز جنگنده‌های اسرائیلی به قطر، بمباران محل برگزاری نشست هینت بلندی‌په حماس بود. در این حمله گرچه به سران حماس آسیب چندانی وارد نشد، اما پس از این اتفاق، شاهد موجی از حمایت‌های عربی از قطر و محکومیت اقدامات رژیم صهیونیستی بودیم. همچنین قطر اعلام کرد نشست فوق‌العاده سران کشورهای عربی و اسلامی روزهای یکشنبه و دوشنبه در پایتخت این کشور برگزار می‌شود. گفته می شود نشست سران حماس به منظور بررسی آخرین پیشنهاد آتش پس و صلح پیشنهادی آمریکا برگزار شده بود که توسط ده جنگنده اسرائیلی و با چراغ سبز آمریکا هدف بمباران قرار گرفت. اتفاقات اخیر و طرح سرسزمین جعلی اسرائیل بزرگ از سوی سسران رژیم صهیونیستی حالا موضوع قابل تأملی را پیش پای سران کشورهای عربی و اسلامی گذاشته است، اینکه صهیونیست‌ها همچنان دشمن قسم‌خورده این کشورها بوده و هیچ عهد و پیمانی باعث نمی‌شود این رژیم دست از سر کشورهای عربی بردارد. آنچه این روزها برای افکار عمومی کشورهای عربی غیر قابل هضم بوده، گسترش روابط تجاری این کشورها با اسرائیل پس از جنگ اخیر غزه و جنایت‌های صهیونیست‌ها در غزه است. بررسی آمارها نشان می‌دهد طی چند سال اخیر تجارت ۵ کشور عربی با اسرائیل ۶٫۵ برابر شده است. البته این داده‌ها صرفا داده‌های شفاف گمرکات اسرائیل بوده و به نظر می‌رسد ارقام پنهان تجارت صهیونیست‌ها با سایر کشورهای عربی در داده‌های رسمی کتمان می‌شود.

تجارت ۴ میلیاردی ۵ کشور عربی با اسرائیل

براساس گزارش‌های سازمان مرکزی آمار اسرائیل، علی‌رغم تشدید جنگ ویرانگر این رژیم علیه مردم غزه، تجارت بین اسرائیل و پنج کشور عربی شامل امارات، مصر، بحرین، اردن و مراکش طی سال‌های اخیر افزایش چشمگیری داشته است. براساس این داده‌ها، در سال ۲۰۱۹ مجموع تجارت این ۵ کشور عربی با رژیم صهیونیستی حدود ۶۰۲ میلیون دلار بوده که نزدیک به ۵۰ درصد از آن مربوط به واردات اسرائیل از اردن بوده است. با این حال این مقدار در سال‌های بعد رشد چشمگیری داشته و طی سال‌های ۲۰۲۰، ۲۰۲۱، ۲۰۲۲، ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴ به ترتیب ۵۳۸ میلیون دلار، ۱٫۳ میلیارد دلار، ۲٫۷ میلیارد دلار، ۳٫۱ میلیارد دلار و ۳٫۹ میلیارد دلار بوده است. همچنین در ۷ ماهه

نخست امسال این مقدار حدود ۲ میلیارد دلار بوده که کاهش اندکی نسبت به رقم ۲٫۲ میلیارد دلاری مدت مشابه سال گذشته داشته است. در مجموع، حجم تجارت اسرائیل با ۵ کشور عربی مذکور طی هفت سال اخیر با رشد حدود ۶٫۵ برابری رویه‌رو بوده و از ۶۰۲ میلیون دلار به ۳٫۹ میلیارد دلار رسیده است. این درحالی است که طی این مدت و دقیقاً از ۷ اکتبر سال ۲۰۲۳ تاکنون رژیم صهیونیستی هیچ جنایتی نبوده که در غزه مرتکب نشده باشد. مرور این داده‌ها نشان می‌دهد حجم تجارت ۵ کشور مذکور و به ویژه تجارت امارات با اسرائیل عمدتاً پس از سال ۲۰۲۰ افزایش چشمگیری داشته است. به نظر می‌رسد این موضوع به دلیل پیوستن امارات و چند کشور عربی به پیمان ابراهیم و عادی‌سازی روابط دیپلماتیک با این رژیم در سال ۲۰۲۰ بوده باشد که با میانجی‌گری آمریکا و در دوره ریاست جمهوری اول ترامپ به انجام رسید.

سهم ۶۷ درصدی امارات

داده‌های سازمان مرکزی آمار اسرائیل بسیار قابل تأمل است. براساس این داده‌ها، در سال ۲۰۲۴ ایالات متحده آمریکا با بیش از ۲۳ میلیارد دلار تجارت، در رتبه اول تجارت با رژیم صهیونیستی قرار دارد. پس از این کشور، چین با ۱۶٫۳ میلیارد دلار دوم بوده و آلمان با ۸٫۶ میلیارد دلار سوم است. هلند با ۶٫۵، ایرلند با ۵٫۵، سوئیس با ۵٫۵ و ایتالیا با ۴٫۶ در رتبه‌های چهارم تا هفتم قرار داشته. فرانسه، انگلیس و هنگ‌کنگ نیز هرکدام با ۳٫۸ میلیارد دلار در رتبه‌های هشتم تا دهم قرار دارند. بلژیک، کره جنوبی، اسپانیا و هند نیز هرکدام با ۳٫۷ میلیارد دلار در رتبه‌های یازدهم تا چهاردهم قرار دارند. در رتبه پانزدهم دو کشور ترکیه و امارات قرار دارند که حجم تجارت صهیونیست‌ها با این دو کشور همسایه ایران در سال گذشته حول و خوش ۲٫۶ میلیارد دلار بوده است.

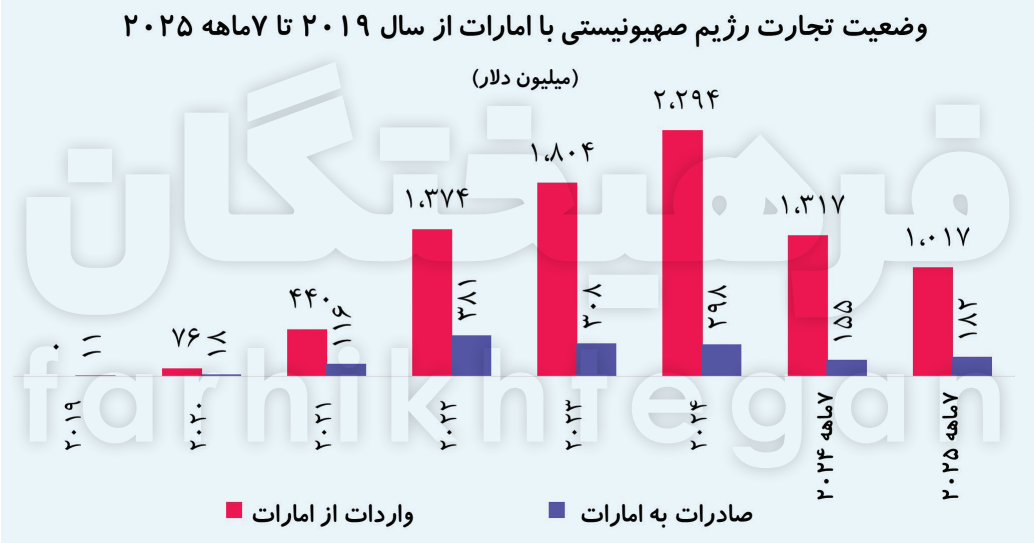
از تجارت گاز تا تأسیس صندوق ۱۰ میلیاردی برای صهیونیست‌ها

افزایش تجارت برخی از کشورهای عربی با رژیم صهیونیستی پس از ۱۷ اکتبر خشم بسیاری از رسانه‌های عربی را برانگیخته است. پایگاه خبری «العربی الجدید» در گزارشی با نقد افزایش تجارت رژیم صهیونیستی و کشورهای عربی می نویسد: «جهان به سرعت در تلاش است تا حلقه فشار بر اقتصاد

اسرائیل را تنگ‌تر کرده و این رژیم را به خاطر جنایاتش علیه غزه و گرسنگی و محرومیت مردم فلسطین، مجازات کند. چندین کشور در حال برداشتن گام‌های عملی برای خشکاندن منابع مالی و سرمایه‌گذاری‌های بین‌المللی هستند که به اسرائیل سرازیر می‌شود. بخشی از این پول صرف تأمین مالی ماشین جنگی این رژیم و هزینه‌های نظامی هنگفت در داخل کشور اشغالگر می‌شود که در سال ۲۰۲۴ به دلیل جنگ ۶۵ درصد افزایش یافت و به ۴۶.۵ میلیارد دلار رسید و سپس در سال ۲۰۲۵ به میزان ۴۲ میلیارد شیکل (۱۲.۵ میلیارد دلار) افزایش یافت. اما در مقابل، کشورهای عربی در حمایت از رژیم اشغالگر، با سرعت در حال رقابت هستند و ابتکاراتی را آغاز کرده و صندوق‌های سر سرمایه‌گذاری عظیمی را برای کاهش مشکلات پیش روی اقتصاد اسرائیل از جمله کسری مالی، آشفته‌گی در بازارهای داخلی و فعالیت‌های مختلف آن، تأسیس می‌کنند. آنها همچنین به رفاه اسرائیلی‌ها کمک می‌کنند، فرصت‌های شغلی ایجاد می‌کنند، شکاف عظیم بودجه ناشی از هزینه‌های جنگ را پر می‌کنند، منابع مالی و نقدینگی دلاری عظیمی را برای دولت اشغالگر فراهم می‌کنند. «العربی الجدید» در بخش دیگری از گزارش خود به قراردادهای حوزه انرژی رژیم صهیونیستی با کشورهای غربی اشاره می‌کند و می‌نویسد: «کشورهای

عربی برای حمایت از اشغالگران، با زمان رقابت می‌کنند و ابتکاراتی را آغاز کرده و صندوق‌های سرمایه‌گذاری عظیمی را برای کاهش مشکلات پیش روی اقتصاد اسرائیل، کسری مالی و آشفته‌گی بازارهای آن تأسیس می‌کنند. یکی از جالب‌ترین آنها، قرارداد بزرگ ۳۵ میلیارد دلاری مصر برای واردات گاز از اسرائیل است. پیش از این، مراکش قراردادی با صنایع هوافضای اسرائیل برای خرید سلاح و ماهرابه به ارزش نزدیک به یک میلیارد دلار امضا کرد و سه سال پیش، امارات متحده عربی از تأسیس یک صندوق ۱۰ میلیارد دلاری برای حمایت از سرمایه‌گذاری در اسرائیل خبر داد.

تجارت گازی با اسرائیل برای مصر و اردن تبعاتی نیز داشته است. در هفته‌های اخیر روزنامه‌های اسرائیلی خبر دادند بنیامین نتانیاو قصد دارد قرارداد صادرات گاز به مصر را کنار بگذارد، موضوعی که جنجال‌گسترده‌ای را برانگیخت. این رسانه‌ها اعلام کردند نتانیاو می‌گوید قاهره به مفاد توافقنامه صلح پایبند نبوده است. همچنین در ماه گذشته نیز دو مقام دولتی مصر و اردن به الشرق‌الاوسط گفتند مصر بپه‌از روزانه ۱۰۰ میلیون فوت معکب گاز طبیعی به اردن را برای تأمین انرژی نیروگاه‌های این کشور آغاز کرده است. براساس ادعای این رسانه، این اقدام پس از آغاز جنگ بین اسرائیل و ایران رخ داده است.

حجم تجارت رژیم صهیونیستی با ۵ کشور عربی از سال ۲۰۱۹ تا ۷ ماهه نخست ۲۰۲۵ – میلیون دلار											
کشور	امارات		بحرین		اردن		مصر		مراکش		مجموع تجارت ۵ کشور با اسرائیل
سال	واردات	صادرات	واردات	صادرات	واردات	صادرات	واردات	صادرات	واردات	صادرات	
۲۰۱۹	-	۱۱	۰	-	۲۹۲٫۴	۹۸٫۶	۷۵٫۹	۱۱۰٫۵	۹٫۸	۳٫۹	۶۰۲
۲۰۲۰	۷۶	۱۸	۰	-	۲۱۰	۳۹٫۳	۸۰٫۴	۹۱٫۴	۱۰٫۴	۱۲٫۴	۵۳۸
۲۰۲۱	۴۴۰	۱۱۶	۲٫۸	-	۳۹۱٫۵	۶۳٫۹	۱۲۶٫۷	۱۲۱٫۲	۱۱	۳۰٫۸	۱،۳۰۴
۲۰۲۲	۱،۳۷۴	۳۸۱	۱۰٫۵	۳٫۷	۴۶۹	۶۶٫۳	۱۷۹٫۵	۱۲۷٫۴	۱۷٫۸	۳۷٫۹	۲،۶۶۷
۲۰۲۳	۱،۸۰۴	۳۰۸	۸٫۱	۳	۳۷۱٫۸	۷۶	۱۸۲٫۷	۲۸۵٫۵	۱۶٫۲	۶۲٫۵	۳،۱۱۰
۲۰۲۴	۲،۲۹۴	۲۹۸	۱۰۲	۶	۳۶۹	۱۰۸٫۳	۲۷۴	۳۰۴٫۵	۱۴٫۴	۹۵	۳،۸۶۵
۷ ماهه ۲۰۲۴	۱،۳۱۷	۱۵۵	۸۵٫۸	۲	۱۹۹٫۸	۶۵	۱۳۶٫۵	۱۸۴٫۵	۹٫۷	۵۶٫۸	۲،۲۱۳
۷ ماهه ۲۰۲۵	۱،۰۱۷	۱۸۲	۶٫۳	۱	۳۲۳٫۱	۵۲٫۱	۱۸۷٫۴	۱۳۳٫۵	۷٫۴	۶۳٫۶	۱،۹۷۳

کسری بودجه ۸۰۰ همتی و اصلاحات ساختاری آن

مینا جعفری

کارشناس اقتصادی

چندی قبل سیدعلی مدنی‌زاده، وزیر امور اقتصادی و دارایی در نشست‌شورای گفت‌وگوی دولت‌و بخش خصوصی اظهار کرد: «همه بخش‌های اقتصادی خواهان سهم خود از تسهیلات هستند اما اگر نگاه کلان داشته باشید می‌بینید که چند سال کسری بودجه داریم و در ۱۴۰۴ نیز دولت باید ۸۰۰ همت اوراق منتشر کند. یعنی ۸۰۰ همت کسری دارد.» کسری بودجه ۸۰۰ هزار میلیارد تومانی نشان‌دهنده چالش اساسی در ساختار مالی کشور است. این عدد فراتر از یک مشکل مالی صرف، به مثابه آینه‌ای است که ضعف‌ها و نارسایی‌های بنیادی اقتصاد ایران را به تصویر می‌کشد.

یکی از اصلی‌ترین علل کسری بودجه، ساختار هزینه‌ای دولت است که بخش اعظم آن به هزینه‌های جاری اختصاص دارد. هزینه‌های جاری شامل حقوق و دستمزد کارکنان دولت، یارانه‌ها، هزینه‌های اداری و سایر مواردی است که تکرارپذیر و اغلب بدون افزایش ظرفیت مولد هستند. در مقابل، هزینه‌های سرسرمایه‌ای که شامل پروژه‌های عمرانی، زیرساخت‌ها و سرمایه‌گذاری در بخش‌های مولد اقتصاد می‌شود، سهم کمتری از بودجه کشور دارند. همچنین برخلاف هزینه‌های جاری، بخش تملک دارایی‌های سرسرمایه‌ای به‌واسطه حضور بخش عمومی در سرسرمایه‌گذاری، ضمن تقویت تشکیل سرمایه، محرک حضور بخش خصوصی در سرمایه‌گذاری نیز است. این توزیع نابرابر

هزینه‌ها باعث می‌شود که دولت در بلندمدت نتواند رشد اقتصادی پایداری ایجاد کند، چراکه سرمایه‌گذاری‌های مولد و توسعه‌ای کاهش یافته و توان تولید و اشتغال‌زایی کشور آسیب می‌بیند.
درآمدهای مالیاتی در ایران پتانسیل بالایی برای رشد دارند، اما به دلایل مختلفی همچون وجود معافیت‌های گسترده، فرار مالیاتی گسترده، ضعف فرهنگ مالیات‌دهی و عدم اجرای پایه مالیاتی این ظرفیت به‌طور کامل استفاده نشده است. در حالی که کشورهای موفق توانسته‌اند با اصلاحات ساختاری مالیاتی، پایه مالیاتی خود را گسترش داده و درآمدهای پایداری ایجاد کنند. علاوه بر این، درآمدهای نفتی بخش قابل توجهی از بودجه دولت را تشکیل می‌دهد و نوسانات بازار جهانی نفت باعث می‌شود درآمدهای دولت متغیر و غیرقابل پیش‌بینی باشد. این وابستگی به درآمدهای نفتی، آسیب‌پذیری اقتصاد ایران را افزایش داده و مدیریت مالی را دشوار می‌کند. بسیاری از کشورهایی که به درآمدهای نفتی وابسته بوده‌اند، با اتخاذ راهبردهای توسعه اقتصاد غیرنفتی موفق شده‌اند این وابستگی را کاهش دهند.
بررسی دقیق‌تر نشان می‌دهد که بخش بزرگی از بودجه صرف‌هزینه‌های جاری شده است. حقوق و دستمز، یارانه‌ها و هزینه‌های اداری بخش عمده‌ای از منابع مالی دولت را می‌بلعد. در مقابل، سرمایه‌گذاری‌های عمرانی و توسعه زیرساخت‌ها سهم کمتری دارند. این وضعیت، علاوه بر اینکه امکان رشد اقتصادی پایدار را کاهش می‌دهد، سبب شده که بخش مهمی از منابع مالی صرف هزینه‌هایی شود که به‌روری پایینی

و سرمایه‌گذاری درآمدهای نفتی در بخش‌های غیرنفتی، توانسته‌اند این وابستگی را کاهش دهند و اقتصاد متنوع‌تری ایجاد کنند. ایران نیز باید مسیر مشابهی را دنبال کند و با سیاست‌گذاری‌های هدفمند، سهم اقتصاد غیرنفتی را افزایش دهد.
اصلاح ساختار بودجه و کاهش کسری بودجه نیازمند مجموعه‌ای از اقدامات جامع و تدریجی است. بهینه‌سازی هزینه‌ها، تقویت درآمدهای مالیاتی، اصلاح یارانه‌ها، و اعگذاری هوشمند به بخش خصوصی، تقویت اقتصاد غیرنفتی و در نهایت توسعه نظام بودجه‌ریزی مدرکری از جمله راهکارهای اصلاح ساختار بودجه محسوب می‌شود.
مطمئنأ اجرای این اصلاحات بدون چالش نخواهد بود. در این میان جلب رضایت و توافق اجتماعی، مدیریت زمان‌بندی اصلاحات، مقابله با مقاومت‌های ساختاری ذینفعان بر نفوذ از جمله چالش‌های این موضوع به حساب می‌آید.
در نهایت باید گفت که کسری بودجه ۸۰۰ هزار میلیارد تومانی، گرچه چالشی جدی است، اما به معنای نب‌ست نیست. این چالش فرصتی است برای اصلاح ساختار مالی و اقتصادی کشور. با همکاری همگانی، برنامه‌ریزی دقیق و اجرای گام‌به‌گام اصلاحات، می‌توان این بحران را به فرصت تبدیل کرد. اقتصاد ایران ظرفیت بالایی دارد و با اتخاذ سیاست‌های مناسب و بهبود نظام مالی، می‌تواند به رشد پایدار و متوازن دست یابد. نکته کلیدی، همراه کردن جامعه در مسیر اصلاحات و حفظ اعتماد عمومی است.

می‌گویند بیش از ۷۵ درصد تجهیزات مورد نیاز از داخل کشور تأمین می‌شود و اکتا به توان سازندگان داخلی و شرکت‌های دانش‌بنیان روند توسعه را شتاب داده است. با وجود این تحولات، پرسش اصلی همچنان باقی است، آیا تحقق رشد سالانه ۸ درصدی و تکمیل ۶۶ طرح در اوق ۱۴۰۷ مطابق برنامه زمان‌بندی پیش خواهد رفت یا موانع مالی و اجرایی مانع تحقق این هدف خواهند شد؟
در بخش زیرساخت، پروژه‌هایی همچون فاز نخست نیروگاه هزار مگاواتی شهرک پتروشیمی مکران با ظرفیت ۱۸۳ مگاوات و توسعه واحدهای انرژی و آب پتروشیمی دماوند در حال پیشرفت هستند. همچنین تولید آب بدون املاح از ۱۲۵۰ مترمکعب در ساعت به ۲۰۸۳ مترمکعب در ساعت تا پایان شهریور خواهد رسید. طرح‌های توسعه اسکله‌های صادراتی در عسلویه و ماهشهر نیز با سرمایه‌گذاری ۸۲٫۲ میلیون یورو و ۱۴۳۸ میلیارد تومان دنبال می‌شود. این طرح‌ها بناسد در مجموع نزدیک به ۳۹۸۵ شغل مستقیم و ۸۲۷۲ شغل غیر مستقیم ایجاد کنند.
با این حال، چالش‌هایی مانند تأمین مالی، تخصیص ارز و هماهنگی‌های بین‌دستگاهی همچنان پابرجاست. مسئولان صنعت

گوشست گوساله ۱۰۰ هزار تومان افزایش قیمت پیدا کرد که کمبود نهاده‌های دولتی، بالا رفتن قیمت نهاده‌های آزاد در بازار و افزایش قیمت گرانست‌های منجمد برزیلی از عوامل این گرانی است.» رئیس شورای تأمین دام گفت: «دولت برای تأمین گوشت‌تلاش کرد با واردات گوشت منجمد و دام زنده بازار را کنترل کند به‌طوری‌که از ابتدای سال تاکنون ۷ هزار راس دام کشتاری را می‌تواند به‌رشد پایدار و متوازن دست یابد. نکته کلیدی، همراه کردن جامعه در مسیر اصلاحات و حفظ اعتماد عمومی است.»

تصمیم دولت برای واردات ۲۰ هزار تن گوشت قرمز

رئیس شورای تأمین کنندگان دام گفت: «اکنون دولت برای تنظیم بازار داخلی تصمیم دارد برنامه واردات حدود ۱۳۵ هزار تن گوشت منجمد، ۷۰ هزار تن گوشت گرم گوساله و گوسفندی و ۴۰ هزار تن دام زنده را در دستور کار داشته باشد.» به گزارش تسنیم، منصور پوریان رئیس شورای تأمین دام با بیان اینکه طی روزهای اخیر شاهد جهش قیمت در بازار گوشت گوساله زنده بودیم که این موضوع نادر و بی‌سابقه بود، تصریح کرد: «به دلیل این نوسان هر کیلوگرم